DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS DE PODAGRA,

QUAM,

ADSPIRANTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate MAGNIFICI RECTORIS,

FRIDERICI WILHELMI PESTEL,

JURIS UTRIUSQUE DOCTORIS ET PROFESSORIS JURIS PUBLICI ET PRIVATI IN ACAD. LUGD. BAT. ORDINARII,

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI *Consensu, & Nobilissimæ* FACULTATIS MEDICÆ *Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS

Summisque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis, ritè ac legitimè consequendis,

Eruditorum Examini submittit

GULIELMUS BULLOCK,

ANGLUS.

Ad diem 25. *Maji* MDCCLXV. *Hora Nona.*

LUGDUNI BATAVORUM,

Apud THEODORUM HAAK, 1765.

Cum par ſcientia ſit, utiliorem tamen medicum eſſe amicum, quam extraneum.

Cels, *præf. p.* 19.

VIRO

NOBILISSIMO

GEORGIO CAVENDISH,

NEC NON

HENRICO HARPUR

EQUITI AURATO;

IN CONVENTU PUBLICO MAGNÆ BRITANNIÆ
SENATORIBUS INTEGERRIMIS;

ARTIUM SCIENTIARUMQUE LIBERALIUM FAUTORIBUS EXIMIIS; MORUM ELEGANTIA COMITATE, INSIGNIBUS; BENEVOLENTIA ET LIBERALITATE PRÆCLARISSIMIS;

PATRONIS SUIS SUMMOPERE COLENDIS, HOCCE IN MEDICINA TENTAMEN, OMNI QUA PAR EST OBSERVANTIA,

D. D. D.
GULIELMUS BULLOCK.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

PODAGRA.

oloribus quibuslibet artus graviter infeſtantibus: id quod vox ipſa declarat, arthritidis nomen antiqui poſuere. Hos, majori curâ adhibitâ, in duo genera diviſerunt recentiores, arthriticos nempe & rheumaticos: quomodo autem inter ſe diſcrepent poſtea inveſtigandum eſt. Nec quidem aut inter antiquos aut hodiernos defuere, qui morbos tam viſceribus quam artubus dolorem afferentes, arthriticos nominarunt: quoniam enim ſibi invicem alternatim ſuccedere ſoleant, naturâ haud prorſus abſimili eſſe & ab iiſdem cauſis pendere videntur.

Quod vero non ſemper una eademque humani corporis pars arthriticis doloribus eſt obnoxia, variis quidem titulis arthritis ipſa fere diſtinguitur. Si in manu chiragra, in acetabulo iſchias, in genu gonagra, in pede vero podagra appellatur. De podagræ naturâ in hoc opuſculo mihi eſt in animo maxime diſſerere.

HISTORIA MORBI.

Quamvis a Cl. van Swieten commemorata ſunt exempla pedum hujus morbo correptorum, nullo alio ſymptomate antecedente, plerumque tamen paroxyſmus regularis ſequenti modo ingruit.

Paucis ante ejus acceſſionem diebus, concoctione læſâ, ventriculi cruditatibus & languore ciborum faſtidio, ſiti, ſtupore lethargico, flatuumque quaſi ſenſu in femorum muſculis, æger affici ſolet. Pridie ante paroxyſmi acceſſum, plerumque æger ciborum avidius evadit. Hunc vero morbum inſtare crebro oritur ſuſpicio, ſi ſiccitate inſolitâ pedes afficiantur. Sub acceſſu etiam repentinâ Veneris appetentiâ æger ſollicitari, ejuſque caput indigeſtâ idearum mole, & quaſi nubeculis obrui ſolet.

Hora circiter poſt mediam noctem ſecundâ è ſomno fere excitatur, pedis pollice plerumque, modo calce, plantis modo, ſuris (*a*) nonnunquam aut etiam talis ſubito dolore correptis. Tali autem ſenſu artus afficitur ac ſi os è loco proprio dijiciatur, aut parti ipſi inſanæ aqua prope gelida perfundatur. Poſtea accedunt frigus & horrores, cum multis aliis ejuſmodi quæ ſe-

(*a*) Cæl. Aurelian. lib. V. p. 558.

febrim fere comitantur, phænomenis. Mox evanescit frigus pariter & horrores; sensim sensimque ad noctem usque ingravescit dolor, modo pedum ligamenta vehementer tendi & lacerari, modo cuneus (*b*) inter ossa violenter infigi, modo canini morsus qnodammodo persentiri, partes nonnunquam vehementer corripi interdumque demum ipse tendo Achillis cruciatibus extendi accerrimis videatur. Partibus quidem podagra affectis adeo tenera est sentiendi facultas ut sine summo dolore ne quidem stragula aut cubiculum levissime moveantur. Ad varias lecti partes artum infirmum subinde æger convertit; seque hinc & inde ipse constanter usque ad horam secundam vel tertiam post mediam noctem jactat; quo tempore sudoribus blandis subortis, somnus obrepere solet. Fætidus admodum hic sudor esse, instar fumi sulphurei (*c*) argentumque cæruleo, aut fusco colore imbuere, observatur. E somno solutus, doloribus remissis, partem turgescere sentit, cum prius venæ solummodo inflari viderentur. Biduo aut triduo raro immunis est pars affecta cruciatibus; qui quidem mane mitiores, vesperi autem acerbiores sunt. Paucis post diebus eodem fere modo alter etiam pes tenetur.

Cum robustiores hic morbus, eosque, qui arthriticis doloribus non diu laboraverint, invadat, ad quatuordecim dies; cum ætate provectiores qui subinde hisce malis laborare consuerunt, ad duos menses sæpe producitur; qui vel senio vel morbo sunt confecti non nisi sub æstate convalescere solent.

Per

(*b*) Van Swiet. Tom. 4. p. 313.
(*c*] Coste, Traité pratique sur la goute. p. 23.

Per dies à morbi initio quatuordecim urina est colore ardentissimo, sedimentis rubris arenosisque demissis; nec meiendo æger emittit amplius quam partem circiter tertiam eorum quos potavit liquorum. Tarda plerumque est alvus. Per totum morbi spatium ægri à cibis abhorrent; rigoribusque per totum corpus vespertinis & gravedine quadam, sensuque admodum molesto earum etiam partium quæ doloris magis sunt expertes, laborant. Cruciatibus remissioribus factis, pes morbo tentatus vehementissimo corripitur pruritu; præsertim inter medios digitos, è quibus crustulæ decidunt surfuraceæ; imo ipsi pedes, cuticulà prorsus, quasi veneno quodam assumpto, (*d*) nudantur si aut morbus male tractatus esset, aut jam inveterasset; ex pedibus sede sibi propria, ad cubitos, carpos, manus, genua, coxasque, (*e*) alias autem ad dorsi vel thoracis musculos, aut etiam colli dorsique vertebras, aut ossis sacri apicem, transfertur. Maxillarum, temporumque musculi, imo, teste Aretæo (*f*) vel nasus, aures, labia, partesque cranii suturis intermissæ, nonnunquam arthritide tentantur. Digiti sæpè ita contrahuntur ut immobiles planè fiant, & tophi, cretæ, cancrique occulorum speciem præ se ferentibus, artuum ligamentis innascuntur. Femore correpto, percipitur nonnunquam quasi grave pondus sine magno dolore ei appensum (*g*). Si genu laboret, acutissimus plerumque est dolor, præsertim cum æger se

(*d*) Hoffm. Tom. II. p. 340.
(*e*) Aret. c. 12. p. 66.
(*f*) Ibid.
(*g*) Hoffm. Tom. 2. p. 340.

ſe movere conetur, & eousque contrahitur artus, ut ſaltem in aliquod tempus vix pedibus ſe ſuſtinere valeat.

Quotiescunque ſub tali formâ nobis ſe morbus oſtendat, per totum fere annum, paucis quidem menſibus æſtivis exceptis, durare ſolet, non ſine doloribus ægritudine, ciborumque faſtidio. Quando res ſicce habet, raro de integro redeunt ægrotanti ſuæ vires ne quidem paroxysmis intermiſſis; at ſæpiſſime hæmorrhoidibus, eructationibus poſt cibum graviter olentibus, non ſine ſapore putido, totiusque corporis languore opprimitur. Ejusmodi reddit urinam ac ſi diabete (*b*) laboraſſet. Immani tentatur prurigine tam dorſum quam aliæ corporis partes, & quidem maxime ſub horâ ſomni. Nonnunquam ſomno irrepente, talis ſenſus repentino percipitur ac ſi fuſtis ictu perfringatur metatarſus. Nec quidem in hoc morbo mens nihil patitur. Inſtante enim paroxysmo, magis iracundiæ ſunt proni, multisque timoribus, anxietatibusque pleni, miteſcente vero, ad placidum ſtatum ſuum illico reſtituitur animus, atque tum demum miris modis pollet intellectus.

Paroxysmi, morbo jam inveteraſcente, lenius ſe habere videntur, partiumque antea læſarum dolor valde mitigatur, tum vero arthritis irregularis evadit, & pulmones, cerebrum, ventriculum, inteſtina, renes, aut alia viſcera corripit. Ubicuncunque hanc formam induit arthritis, ſive fit præ naturæ defectu, ſive ægri ipſius in rebus nonnaturalibus ſic dictis, errore, ſive ratione medendi incautius inſtitutâ, eam nemo niſi medicus peritiſſimus ab aliis morbis ad partem dolentem peculiariter

(*b*) Sydenh.

ter ſpectantibus dignoſcere valebit. Denique cum jam morbi diuturnitate adeo infirma reddantur viſcera, ut ſuis muneribus fungendis non amplius ſufficiant, *vitam ſcena brevem toto cum dramate claudit.*

Maxime ex omnibus aliis Rheumatici dolores affines ſunt arthriticis. Sunt autem plerumque à ſe invicem dignoſcendi tam ex ægrotorum ætate, ſexu & temperamento, quam ex morborum cauſis, ſymptomatibusque.

Rheumaticis malis omnis ætas eſt obnoxia; ad podagram procliviores ſumus annis maturioribus. Illa æque viros ac fœminas ſine diſcrimine, hæc homines ſæpius quam mulieres invadit. Podagra mulieres nunquam affligi dixit Hippocrates dum catamenia debitos ſuos tueantur curſus. Sub noſtro autem cœlo res ſe aliter habere videntur. Multæ enim ex noſtratibus hoc morbo prius tentantur quam catamenia fluere deſiſtant; imo etiam ipſæ illæ fœminæ quarum menſes copioſius & ſæpius quam ſolenne eſt erumpere ſolent.

Rheumatismus nullis parcit temperamentis; ſed pinguibus, (*i*) hominibusque craſſiori corpore infeſtior eſt podagra: tenuiores, raro ſunt podagrici. Neque tamen hæc de podagra obſervatio vera adeo ſit habenda ut nunquam fallax exiſtimari debeat; imo rem omnino ſe aliter habere, præſertim cum morbi a parentibus deſcenderint, ſæpé inveniemus.

Fontes etiam è quibus effluunt hæc duo morborum genera multum a ſe invicem diſcrepant. Cælo gelido vaporibus referto, maximâ ex parte ſuam rheumatismus debet originem; hujusmodi

(*i*) Sydenh. p. 435.

jusmodi causis exterioribus raro gignitur podagra: teste tamen Cl. van Swieten, fossores & piscatores inter Batavos, (*l*) quorum pedes aquâ ferè constanter diffluunt, arthritico cruciantur dolore; hujusmodi exemplum nos ipsi notavimus. Ex musculis insigniter distractis (*m*) uterque morbus nonnunquam profluit. Per totum annum, sæpius tamen autumno, rheumatismus; podagra plerumque vere (*n*), aliquando etiam æstatis sub finem suos exercet impetus.

Dignoscuntur autem sedibus sibi invicem propriis. Tendinum enim aponeuroses musculis circumdatæ rheumatismo exagitari solent, altiores agit radices podagra, & revera, ut ita dicam, est morbus articularis.

Attamen jampridem observarunt medici, non membra solum, sed viscera etiam podagra vexari; & si forte cerebrum inde doleat, paralyticos, apoplecticos, aut alios nervis præcipue insidentes; si pulmones, asthmaticos, peripneumonicosque confieri morbos. Multi etiam medici rheumatismo quoque viscera tentari suspicantur.

CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

Nullus fere morbus est qui frequentior podagra a parentibus trahatur. Hoc morbo viri sæpius quam mulieres ægrotant. Ante trigesimum ætatis annum pauci sunt huic obnoxii. Junio-

(*l*) Van Swiet. Tom. 4. p. 306.

(*m*) Ibid. Tom. 4. p. 297.

(*n*) Cælius Aurelian. lib. 5. p. 558.

(*o*) Syd. p. 436.

niores vero podagricis parentibus nati frequenter infeſtantur. Lautius vivendo impetus fiunt maturiores. Sæpius in hunc morbum incidunt plethorici, qui craniis formantur ingentibus, corporis habitu humido atque pleno, & robuſtiores nimisque luxuriante temperie. Inſigni acumine ingenii gaudentes hujus mali ſemina naturis ſuis quaſi inſita, tenent. Itaque Sydenhamo annotatum eſt, *articularius ille morbus (quod vix de quovis alio affirmaveris) divites plures interemit quam pauperes, plures ſapientes quam fatuos.*

CAUSÆ OCCASIONALES.

Integri ab ejus inſultibus ſunt pauci, qui ab ipſo vitæ limine luxu diffluere conſuerunt, omiſſis præſertim exercitiis (*p*) uſitatis, & molli otio, ſenibus ſolis optando, intempeſtive præoccupati. Nec magis tuti ſunt ii qui vinis jam diu uſi generoſioribus ad tenuiſſima ſeſe illico conferant. Nec quidem multum ab iis hocce infortunium aberit, qui acidioribus (*q*) jamdiu potulentis delectantur, aut quorum inferiores corporis extremitates cœlo humido frigoribusque continuis exponuntur; aut qui ſtudiis ſe nimium abdiderunt, aut in adoleſcentia haud ſatis a Veneris illecebris abhorruerunt. Multa ferunt incommoda, morbo quovis chronico, podagra præſertim laborantibus, graves animi perturbationes (*r*).

CAU-

(*p*) Sydenh. p. 545. & Cælius Aurelian. morb. chron. lib. 5. c. 2. p. 558.
(*q*) Van Swiet. Tom. 4. p. 297.
(*r*) Hoffm. Tom. 2. n. 243.

CAUSA PROXIMA.

Si cauſam hujus morbi proximam ſpectemus, ſuam ducere originem videtur ex totius habitus defectu; de ſingulis vero paroxyſmis quid aliud ſtatuendum eſt quam quod tot tantisque natura ipſa moliminibus acriter ad ſalutem ægrotantibus reſtituendam annititur? Utrum ab materia acri extremitatibus immiſſa profluant paroxyſmi, aut à quovis nervorum interiori defectu, nullo ad ſanguinem reſpectu habito, pro certo affirmare foret difficillimum. Qui priori favent ſententiæ riſu digniores fortaſſe ideo cenſendi ſunt quod tam ſtrenue demonſtrare conentur, quali natura ea ſit acrimonia unde morbum provenire contendunt, dum alii acida eſſe, alkalina alii obnixe diſputant. Ex quo autem artis chemicæ evaſimus peritiores, vana hæc omnique veritate deſtituta figmenta facile propulſare poſſumus. Eorum oppugnatores, quia quæ ſit hujus acrioris materiæ natura oſtendi nequit, talem omnino exiſtere pernegant; ipſi quidem in errorem incidunt, propterea quod innumeræ ſint quibus irritetur humanum corpus ſubſtantiæ; quarum intima tamen natura chemicos etiam peritiſſimos adhuc latet; hujusmodi profecto ſunt Ipecacuanha, Cantharides, Sinapi &c.

Cum partes exteriores colore rubro, tumoribus, vehementique ardore afficiuntur, acrem adeſſe materiem veriſimillimum eſt, quia eosdem effectus à rebus acrioribus ad capillares corporis arterias adhibitis, obſervare licet; nec è contra argumenta invenientur quibus tales effectus à quopiam interno nervorum

defectu ortum suum ducere demonstrari possunt.

Duæ sunt omnino causæ è quibus prædicta inflammationis phænomena pendere credamus. Aut enim ex parvis arteriis proficisci videntur, si quando eæ ita se habeant ut levissimis de causis quam maxime doleant adeo ut ab ipso stimulo sanguinis cursum suum jugiter peragentis, in contractiones nimias sollicitentur; aut ex quadam acri materia capillares infestante, etiam si tunc quidem temporis haud præter solitum sint irritabiles. Prioris sententiæ patroni minus audiendi sunt, propterea quod arthritici insultus neque in prima ætate quando partes corporeæ sunt maxime irritabiles, neque in juventute quæ inflammationibus maxime est obnoxia, at post vitæ ακμην quo tempore totum corpus est minus irritabile, vehementissime ingravescant. Ad eorum igitur partem qui inflammationes podagricas ex acribus humoribus sanguinem totum corrumpentibus proficisci docent, libentes accedimus.

Morbi qui ad nervos potissimum spectant, cujusmodi sunt Apoplexia, Epilepsia & Paralysis, suum ortum podagricis doloribus nonnunquam debere videntur; utrum tamen ab acri stimulo an interno quovis nervorum vitio pendeant, haud facile est confirmatu. Usu quidem compertum habemus, morbos prædictos qui vulgo audiunt nervosi, stimulo irritanti nonnunquam jure apponi posse; si tamen eos ab acri materia podagrica oriri supponamus, plures certe hujusmodi morbos quam fert consuetudo, ipsæ podagræ supervenire, expectare liceret.

Ex alterâ tamen parte, cum, partibus extremis levatis, hisce sævis doloribus eodem fere temporis articulo corripiantur viscera, alienæ a nervis causæ repentinas hasce mutatio-

nes

nes, primo quidem aſpectu, vix attribuere poſſumus; ab ipſis enim extremitatibus usque ad viſcera acrem materiem tam ſubito transferri, profecto eſt parum credibile. Quid autem obſtat cur minus credamus totam ſanguineam molem, eodem tempore, materiâ ipſâ podagricâ imbui poſſe? Et eodem quidem modo, quo multa medicamenta, hæc materies vi quadam ſingulari, quasvis corporis partes, artus nempe extremos & viſcera, peculiariter ſtimulare videtur. Quum intercludantur aditus quo minus in illos fiant impetus, ad hæc ſuam illico affectat viam. Simili quidem ratione, mercurio ſumpto, aut ſaliva aut alvo laxius ſe habente, aut denique ſudore, plerumque expelluntur humores noxii. Cui vero reſtat dubium, quin per totam ſanguineam compagem ad tales gignendos effectus diffundatur mercurius, neceſſe ſit? ſinguli tamen effectus temporibus ſingulis ſoli producuntur; quoties enim cunque ab hac parte incipiat, illâc operari deſinit.

Quæ cum ita ſint, eorum, qui pro acri materiâ diſputant, opinio, ad veritatem quam proxime accedere videtur; & nullus fere dubito, quin argumenta jam allata ſatis valeant ad enodandam ſummam hanc difficultatem e ſubitâ acris materiæ metaſtaſi profectam.

PROGNOSIS.

Si ad ſenium hic morbus neque tam conſtanter, nec tam acerbe quam ſi in annis maturioribus invadat, ſæviunt paroxysmi; quamvis enim in adoleſcentiâ eorum ſedes, progreſſus & diuturnitas ſunt incerta, morbusque ipſe multo remiſſior; ac-

crescentibus tamen annis, non solum constantiores sed & acriores quoque instant. Quo acerbior est, sæviente paroxysmo, dolor, eo brevior evadit paroxysmus, atque intervalla longiora, magisque distincta redduntur, & vice versâ.

Juniores arthriticis parentibus nati, si intempestive hunc sibi morbum arcessant luxuriosè vivendo, raro quidem senes fiunt; at qui non nisi in ætate provectiori, his infestantur malis, præsertim si paroxysmi sint satis regulares atque constantes, sæpe ad senectutem perveniunt longissimam (*s*).

De improviso quidem, podagra est raro lethalis (*t*) ni senio æger sit prorsus confectus, vitalisque vis omnino perierit, aut morbo ab extremitatibus vi depulso intusque grassante, gignantur lethargiæ, hæmiplegiæ, apoplexiæ, asthmata spasmodica, catarrhi suffocativi, peripneumoniæ, hydropes, inflammationes vel ventriculi vel intestinorum, unde mortem suos sæpe gradus corripere facile existimemus.

Cum per longum tempus paroxysmis æger, jam senex, conflictatus, artubus sit tophaceis, & alvo tarda, nihil prorsus spei affulget. Junioribus autem, affirmante Hippocrate, quibus adhuc non valde induruit cutis, si cautius sese gerant, a labore non abhorreant, alvoque sint laxiori, de remedio non desperandum est.

RATIO MEDENDI.

Vix ullus credo assignandus est morbus, cui plura quam podagræ,

(*s*) Hoffm. Tom. 2. p. 344. §. 26.

(*t*) Ibid. §. 27.

dagræ, inventa ſunt remedia. Quum enim raro ſit repentine lethalis hicce morbus, ſæpe evenit ut amici qui ſalutandi cauſâ adveniunt, ægrotum admoneant de neſcio cujus ſingularis medicamenti efficaciâ quod aut ſibi, aut quibusdam ex ipſorum ſaltem familiaribus, egregio fuit emolumento. Iis qui medendi ſcientiam vel primoribus labris attigerunt eſt notiſſimum, quod hæc mala ita ſe nonnunquam habeant, ut ſi viliſſima nulliusque omnino momenti remedia exhibeantur, æger inſigniter levatus eſſe videatur; & hinc hominibus imperitis conſtet de eorum conſtanti vi & pollentiâ pæne divinâ, quum revera latentibus naturæ operationibus, totum hoc quod effectum eſt, debeatur; quæ quidem etiamſi medicinis non adjuvetur, plurimum tamen ipſa ſuis viribus valere ſolet.

Infinita quidem remedia ab hoc uno fonte profluxere, ſtudio indoctorum nimis officioſo. At tamen ſi hic unicus fons patuiſſet, melius pro humanæ ſaluti vitæque cautum eſſet. Nobis vero ab alia origine plura imminent mala & pericula ſane graviora. Se enim haud raro ingerit importuna medicaſtri improbi ſedulitas, qui neſcio quam certiſſimam medendi rationem, ſe ſolum penitus callere pollicetur; vanis autem hujusmodi jactationibus infælices ægri heu! nimium ſæpe adducti conſilio fatali auſcultant, & indociles ſaniora amplecti, remediis periculoſiſſimæ aleæ plenis in ſummum vitas adducunt, diſcrimen.

Conſtare profecto videtur inter omnes medendi ſcientiæ aſſuefactos, ne quidem per totum terrarum orbem, reperiri poſſe aliquam ſubſtantiam quam ad quosvis morbos ſanandos, aut utiliter, aut etiam tuto quidem per ſingulos eorum curſus exhi-

hibere possimus. Si nobis etiam reputemus quod pro singulari quorumcunque habitu atque temperie, vel in eodem morbi ejusdem articulo, opus sit aliis prorsus tractandi rationibus; nihil excogitari potest absurdius quam medicum quemvis sperare se posse, ope cujuscunque remedii omnibus temporibus sine discrimine adhibiti, ægrotantem sublevare.

Medicastris ne unquam quidem defuisse, sua ficta morborumque omnium jactata remedia scriptores memoriæ tradiderunt. Vel possessoris morte, vel quovis fortuito casu, plerumque veris medicinæ professoribus arcana hæc pretiosa tandem innotuere. Usus quidem jam pridem comprobavit, quod si unum sit fortasse ex his remediis ullius omnino pretii, mille alia aut futilia, aut plane perniciosa habenda sunt. Si ad hodiernos Empiricos occulos convertamus, nihil est cur iis potius quam eorum antecessoribus nostram astringamus fidem. Nec quidem a medicastris inventa remedia, si modo de eorum usu aliquid certi constaret, in thesauris nostris recondere, unquam sumus dedignati; iis solummodo, quæ aut parum utilitatis aut multum incommodi secum afferre videbantur, uti par erat, repudiatis. Quanto tutius igitur confidendum est, legitimi professoris sagacitati, quem neque hæc ipsa remedia, neque usus eorum tempestivus, ratioque latent, quam futilibus nescio quorum auctorum pollicitationibus omnia sine consilio agentium!

Pro morbis acutis non tot jactantur egregia remedia. Horum enim symptomata plerumque adeo repentina & atrocia sunt, ut medicus quam celerrime in consilium advocari soleat. In morbis autem chronicis, sagacem atque acutum medicum haud

haud ſegnius accerſi oportet; his enim natura languidius ſe habere, nec multum per ſe, ipſa valere videtur; opus autem eſt majori ſubtilitate & acumine in cauſis magis e conſpectu remotis inveſtigandis. Quæ cum ita ſint, confitendum eſt certe quod vix & ne vix quidem pro quovis morbo inſtitui poſſit talis medendi ratio] quæ ſit & temporum & ætatum omnium atque locorum; nedum pro podagrâ quæ nec adhuc deſtitit inter medicinæ opprobria numerari. Si vero aliquos morbos certis quibusdam ſanari formulis concedamus, nihil tamen beneficii cuivis ex inde redundabit, niſi cauto ſeduloque medico, qui non modo naturam rite contemplari, & prudenter talia eligere remedia quæ ægrotis maxime conveniant, verum etiam opportuniſſima adhibendi tempora valeat dignoſcere. Nihil enim eſt aliud, in quo fidelis, ſubtilique ingenio medicus magis præ cæteris enitefcere ſolet, quam tempeſtive exhibendis medicinis. Quæ de ratione hunc morbum tractandi reſtant, tribus hiſce indicationibus proſequemur.

Prima indicatio eſt, ut inflammatio in extremitatibus cum remiſſior ſit, excitetur.

2. Ut nimia inflammatio reprimatur.

3. Ut totum roboretur ſyſtema, quominus æger frequentibus in poſterum infeſtetur paroxyſmis.

Ut primum attingamus propoſitum, ut partes nempe exteriores, minus inflammatæ, vehementius exardeſcant: cardiaca intus adhibita & applicationes topicæ, ut ita dicam, ad extremitates aliasque partes laborantes maxime convenire videntur. Nec vero deſunt medicamenta tam emetica quam purgativa, quæ, etiamſi inflammationes mitigare plerumque exiſtimen-

mentur, visceribus tamen correptis, magno sunt usui in doloribus ad extremitates derivandis, quemadmodum Musgravius, Hoffmannus aliique de hoc morbo probatissimi scriptores nos certiores fecerunt.

Magni æstimanda sunt emetica ubi parum vigeat vis vitalis, partibusque extremis dolore carentibus, ventriculus solus contristetur. Si adeo comprimantur pulmones ut usui respirationis pene fiant inepti, torminibusque ventriculus ipse obruatur, præsertim si neque nauseæ nec vomitus, nec eructationes absint, mea quidem sententiâ, ni ægrotantis vires id ferre recusent, emeticum tutum & simul efficax administrandum est. Nonnunquam fit, ut torminibus vanisque spasmis commoveantur ægri, præsertim si vino jamdiu usi, possetacea, ut aiunt, sorbilla, decoctum aut quodvis aliud medicamentum una cum emetico biberint. Quum usus itaque ita postulet, vino (*x*) liberius utendum est tam pro emetico quam cardiaco remedio. Quum primum vomendo emissæ sint biliosæ, corruptæ & acidæ sordes, minuitur spirandi difficultas, pectus sublevatur & interdum sine morâ verus ingruit paroxysmus. Si intestinis correptis, sequatur aut colica arthritica aut diarrhæa, neque eodem tempore dolore immunis sit ventriculus, emeticum lene consulto præscribatur, aut è chamæmeli floribus decoctum, aut theæ viridis quæ satis largiter bibatur. Ubi a ventriculi cruditatibus nascatur arthritica syncope, haud parum ægrotanti proderit, prædictum usurpare decoctum, vel viridis theæ quantitatem potare quali ad vomendum impellatur; quod si ab his for-

(*x*) Musgrav. c. 2. hist. 1.

ſorbitionibus abhorreat ad vinum confugiendum eſt nec prius deſiſtendum quam excitentur vomitus. Cum jam inveteraſcere arthrítis cæperit, renes ſæpe tentantur dolore nephritico, idque fit modo ingraveſcente, modo diſcedente paroxysmo. Nihil eſt magis opportunum, rebus ſic poſitis, quam è poſſetaceis potare ſorbillis donec concitentur vomitus.

Uſibus jam omnibus ſigillatim expoſitis quibus emetica inſerviunt ad primum aſſequendum propoſitum, ſimili quidem ratione de alio medicamentorum genere, catharticis ſcilicet diſſeremus: hæc enim quamvis itidem inflammationibus reſiſtere credantur & eâ de cauſâ ad ſecundum noſtrum inſtitutum eſſe accommodatiora, viſceribus tamen dolentibus, magno ſæpe ſunt adjumento. Stomacho laborante, eadem qua antea demonſtravimus ratione, dato emetico, hora circiter una, poſtquam è vomendo æger quieſcerit, clyſterem, duobusque fere poſt diebus, aut ſimulac permittant ægrotantis vires, lene & ſimul efficax catharticum adhibenda eſſe cenſemus. Si ſexta hora præterita nihil valuerit catharticum, clyſterem repetendum hortaremur. Neque unquam aut in arthritica colica, aut diarrhæa, omittenda eſt poſt vomitionem hæc leniter purgandi ratio.

Potiſſimum vero enitendum eſt, medicinarum ope cardiacarum, diaphoreticarum & ſudorificarum, ut primi voti eveniamus participes; quandoquidem prædicta duo genera, emetica volo & cathartica, ad ſqualores noxios è ventriculo aut inteſtinis exhauriendos magis conducunt, quo æger iis remediis novum vigorem enervato corpori inſpirantibus, ſanior evadat. Laborante ſtomacho, & tum emetico tum clyſtere præſcriptis,

exhibeatur cardiacum; & ni exinde ad partes extremas migrare malum cogatur, nequaquam a cardiacis desistendum est. Huic usui nihil magis convenire videtur quam vinum Maderense, de quo libras duas aut etiam tres ægro quotidie potare liceat si vino & liberaliori vivendi instituto se olim dederit. Nonnunquam fit in arthritica colica ut post purgationem spasmodicis malis contrahantur intestina; in tali rerum statu, proderit vinum, si sub clysteris forma sæpius repetatur. Ubi etiam arthritica diarrhæa inveterascente, jam deficiant agrotanti vires, cardiacis sunt reficiendæ. Nisi ad crisin mox perveniat diarrhæa per bidui aut tridui spatium, eliciendi sunt sudores mane & vesperi; iis enim bis terve repetitis, sistitur plerumque alvus, malumque arthriticum ad extremitates transit. Contra syncopen hoc morbo orientem, nihil æque valet ac cardiaca. In tali rerum conditione, confirmat Musgravius sibi sæpe omnia prospere cessisse spiritu vini adusti aut per se, aut una cum cardiacis aliis, exhibendo. Ubicunque ventriculus debilitate prematur & languoribus, teste Sydenhamo, vinum canarinum modicè bibendo ægroti maxime levari solent.

Quando medicamina, cardiaca, & diaphoretica ad dolores in extremitates abigendos parum profuere; externis nonnunquam ob eam causam applicatis, res feliciter cessit. Sydenhamus tamen qui in hac palæstrâ faustissimè laboravit, hanc methodum inculpat quasi plane perniciosam. Quod si hic auctor suam medendi rationem non nisi ad hos dolores extremitates infestantes accommodasset, quas jam intumescere etiam & inflammari constituit, & medicamenta vi repellendi prædita, potissimum ab eo reprehendi concedatur, libentissimè sane in

ean-

eandem ibimus ſententiam. Innumera fere exempla in auctoribus maximo uſu & exercitatione inventa ſunt, quibus hæc remedia repellendo vehementer nocere pateat. Attamen ſi ſtomachus oppugnetur, & medicamenta prius præſcripta votis noſtris minus reſponderunt, in doloribus ad optatam in extremitatibus ſedem eliciendis, ſine ullâ dubitatione, cataplasmata, ovinam pellem, aut quædam rubefacientia adhiberem; later aut ferrea lamina calefacta pannisque involuta, aliqua ex parte huic uſui inſerviant. Aut in lecto, aut ſponda ſe æger contineat, ut quam optime a frigore defendatur. Ubi medicamenta aſſumpta retinere nequeat ventriculus, abdomini ſingulis diebus tepida fomenta ſæpius apponere, haud erit inutile. Quod etiam fieri debet in arthriticâ colicâ cum inteſtina ita ſpasmis exagitentur, ut ne fortiſſimis quidem catharticis commoveri poſſint. Rebus ſic poſitis, multum quidem ſpei oſtenditur ex tepidi pediluvii uſu, quod valde profuiſſe ſæpe perſpectum eſt, in ſedandis inteſtinorum ſpasmis & convulſionibus, & ad dolores maturius in extremitates deducendos nonnihil efficere videtur. Strigile, aut molli lanulâ, per longum tempus partes exteriores conſtanter exercendæ ſunt; & parva hæc non contemnendo, magni percipientur fructus. Si viſceribus levatis, extremitates præ doloris immanitate tumeſcant, auctore Musgravio, fælicem quidem eventum a veſicatorio applicato, ſperare licet. Foveatur pars infirma, pannisque laniis obtegatur neceſſe eſt, ne ſe inflammatio nimis celeriter remittat. Exercitationibus æger, quales quantasque vires ferre valeant, utatur; & equo, aut ſi id nimis laborioſum ſit, curru vehatur; & ne frigore lædatur curare, oportet. Cibis levioribus utatur, & bo-

no ſane nutrimento ; & ſubinde aut vinum Madarenſe , aut ſerum ex lacte vinoque Hiſpanico confectum , ut facilior ſit perſpiratio, ebibat. At in regimine idoneo præcipiendo, tam ad ægrotantis uſitatam vivendi normam , ratio præcipuè eſt habenda, quam ad cibos qui palato maxime arrideant.

Eas ſolummodo rationis hactenus expoſuimus quibus naturam langueſcentem ſtimulare conetur medicus, aut quæ afferat præſidia, ubi intempeſtiva & pernicioſa medicamenta impedimento fuerunt, quo minus ipſa ſuis ad ſalutem recuperandam utatur conatibus.

Quæ ad ſecundam ſpectant indicationem, nunc tradere debemus; ſcilicet, ad nimias inflammationes reprimendas; at quandoquidem inflammationes ipſæ ſunt acerba naturæ remedia, idcirco fortaſſe parum præſidii e medico ſperandum eſſe videatur. Et profecto haud diſſimulandum eſt, quod medico majori debeat eſſe curæ, ne minus idonea fiant, quam ne omittantur utilia. Unicam tamen quæ pleriſque caſibus conveniat obſervationem, adjungam. Si ſummâ ſit æger adoleſcentiâ, proveniatque arthriticus paroxyſmus a luxu, aut intempeſtivius bibendo, utilem eſſe venæſectionem ad febris immanitatem pacandam. Teſtibus quidem ſatis probis compertum habeo medicum quendam nullius legibus ſe aſtringentem, fælici quidem eventu, partibus ipſis affectis appoſuiſſe hirudines, ad mitigandam paroxyſmi ſævitiam.

Ingraveſcente malo, ſemper nocent cathartica, & quamvis ad leniendos dolores aliquantiſper conducant, iis tamen ad viſcera (*y*), conſtanter deducitur morbus, & inde creantur ægri-

(y) Sydenh. p. 447.

ægritudo, tormina, languores, atque alia inimica ſymptomata.

Nocent etiam ſudores prohibendo naturam ſuis uti benignis moliminibus, & ſi profuſiores fiant nonnunquam pariunt apoplexias (*z*).

Perniciosa ſunt omnia extrinſecus adhibita, ubicunque inflammationes plus æquo excandeſcunt, præter pannulos molliores aut lanam ſine oleo confectam: hac enim ne externis offendatur undique muniendus eſt, ægrotantis pes. Ni id proſpectum ſit, haud levibus frequenter æger vexatur cruciatibus è quovis in lecto motu leviſſimo. Innumera prope ſunt exempla auctoribus optimæ notæ commemorata, quæ ſatis oſtendant dolores ſæpe mitiores in aliquod tempus fieri, ſpirituum, camphoræ, diverſorumque aſtringentium uſu; exinde autem perpetuo obvenire periculoſa & ſæpe prorſus exitialia ſymptomata (*a*). Ægroti haud raro ſecurius ſe committendo frigoribus (*b*) pœnas morte luunt. Quamvis Ætius (*c*) nimirum de uno arthritico qui pedibus gelida immerſis multum tulit levaminis, & Pechlinus (*d*) etiam de altero mentionem facit, qui nivem circa pedes ponendo & quidem in eam ſine calceis ambulando, ſuos mitigavit dolores, & intervalla paroxyſmis ſuis intercedere longiora expertus eſt; hæc tamen duo exempla certe non ſunt tanti momenti, ut tam enormem curandi methodum

(*z*) Sydenh. p. 449.
(*a*) Hoffm. tom. 4. p. 373. & 374.
(*b*) Ibid. p. 350.
(*c*) Serm. 12. c. 28. p. 321.
(*d*) Obſervat. phyſico med. lib. 2. Obſervat. 28. p. 280.

dum nobis liceat imitari, quotidiana præsertim experientia refragante, quæ ex frigore suscepto, mille mala arthriticis imminere declarat.

Si primo etiam impetu adeo sævus est paroxysmus, ut æger ne quidem è cubiculo gradum ferre valeat, lecto se paucis diebus teneat, carnibusque abstineat omnigenis, pulmentariis maxima ex parte contentus; attamen si firmioribus præsidiis opus sit ventriculo, languoribus aliisque diris symptomatibus imminentibus haud denegandus est carnium usus si modo caute, nec sine delectu adhibito, id fiat. Ubi cruciatus plane intolerabiles evadant, aut pravo non naturalium aut medicamentorum vi repellendi præditorum usu, mali ominis ingruant indicia, ad opiata vesperi confugiendum est; ab his vero omnino abstinere debemus, si caput (*e*) ipsum male se habet. Quamvis ægrotanti sustinendo vix sufficiant pedes, & a motu quovis lenissimo abhorreant, tamen bis de die, quam primum fieri possit, tam ante quam post meridiem, curru vehi foret utilissimum. Hujusmodi exercitationes nocte sequenti somnos conciliant, calculosque accrescere prohibent, quibus arthritici sunt proclives.

Paroxysmo finito, inventa sunt varia remedia quæ intervallis sumantur ad tertiam indicationem nobis propositam attingendam; ad resarciendam nempe ægri constitutionem, quo minus frequenter recidivas patiatur. Mihi quidem nihil fere amplius provideri posse videtur, quam prudenti non naturalium usu, immaturos præcidere paroxysmos. Parvi sunt momenti medi-

(*e*) Sydenh. p. 473.

dicamenta, qualicunque ſint modo adminiſtrata, ad diatheſin ægrotanti propriam cui maximâ ex parte ſuam hic morbus debet originem, mutandam. De non-naturalibus itaque præcipue cavendum eſt, ſi ægrotantium temperamenta, habituſque emendare velimus. Si id diligenter obſervetur, arthriticam diatheſin aliquâ ſaltem ex parte corrigere licebit; & ita ſæpe præcludetur fons ipſe & origo mali, quod certe magno erit uſui tam ad numerum quam vires paroxyſmorum minuendum.

Diſſentiunt quidem inter ſe expertiſſimi auctores de remediorum genere quibus prohibeantur paroxyſmi. Venæſectionem (*f*) ſingulis menſibus celebrare utiliſſimum, alii; alii (*g*) omnino damnoſum eſſe contendunt, adeo ut ſi fiat intervallis, paroxyſmus inde vehementior, ſi crudelitate doloris remiſſâ, æger hydropicus evadere ſoleat.

Emetica etiam quovis menſe (*h*) ad primas vias expurgandas præcepta fuerunt. Varia quoque laxativa ab his laudata, ab aliis (*i*) vituperata ſunt. Nec quidem medicinis ſudorem aut diaphoreſin (*l*) excitantibus deſunt patroni; ſordent vero in aliorum (*m*) opinione, quamvis minus nocere exiſtimentur quam venæſectio & cathartica.

Cuticulam ſummi pedis cultello (*n*), tertio quovis menſe, perſtringere, plurimum & ſæpius profuiſſe memoriæ traditum

eſt.

(*f*) Piſo c. 1. §. 5. p. 406. Hoffm. Tom. 2. p. 346.

(*g*) Sydenh. p. 447.

(*h*) Hoffm. Tom. 2. p. 246. §. 4.

(*i*) Sydenh. p. 447.

(*l*) Carol. Piſo c. 2. §. 5.

(*m*) Sydenh. p. 449.

(*n*) Hoffm. Tom. 2. p. 346.

est. In pretio itidem habitæ sunt fontanellæ; sed non docet nostra, nec peritissimorum medicorum experientia, quibus earum virtutes observandi sæpe fuit summa facultas, has quidvis aliud unquam efficere nisi ut regularis invadat paroxysmus.

Quin etiam amara, aromatica, stomachica, & corroborantia remedia valde fuerunt laudata, adversus impetus arthriticos. Id quod præ ceteris ejusdem farinæ est notissimum, Diacentaurion veteres nominabant, quod iisdem fere partibus conflatum est ac pulvis ille Ducis de Portlandia decantatus. Quæ ad hujus pulveris historiam pertinent, in uno ex Londinensibus commentariis conscripta sunt doctissimè & copiosissime. Si portionibus satis magnis in aliquod tempus hujusmodi farragines adhibeantur, rem plerumque ad exitum perducunt, arthriticos quidem impediendo paroxysmos, ægrotantibus vero mortem inferendo.

Rarius, & tum quidem cunctanter a veteribus hujusmodi medicamenta præcepta fuisse videntur. Profert quidem van Swieten locum è Cl. Gaubii scriptis, ubi de arthritico quodam memoratur qui postquam his remediis per octodecim menses assueverat, paroxysmorum quidem evasit immunis, marasmo vero superveniente, morte repentina succubuit. Nos autem certiores fecit medicus quidam Edinburgensis, subtilissimo ingenio, judicioque quidem incorruptissimo, sibi in iis regionibus duodecim innotuisse arthriticos, qui postquam valetudinis satis firmam horum medicamentorum usu, sibi visi sunt recuperasse, inopinato in apoplecticos, paralyticos, aut alios morbos lethales incidere. Accedat huc, quod idem exercitatissimus medicus toto vitæ curriculo observare potuisset ne quidem

quem-

quempiam ſatis conſtanter, per biennium ſcilicet, quod eſt tempus adhibendi ſolenne, in pulverum uſu perſeveraſſe qui non hujusmodi fato triſtiori correptus fuit.

Quum variæ medicorum veteranorum opiniones ita manifeſto inter ſe pugnent, quam duras ſuſtinebunt partes qui in his caſtris nuperrime militare cæperunt, dum obnixe ſtudeant, ut nec ſe ſui pæniteat nec maturius eorum vulneribus extinguantur ægroti quam ſuo fato! Itaque nimis temere nonnulli colligant haſce ſententias adeo diſcrepantes naturæ obſervationibus omnes nullo modo poſſe inniti. Quod ſi nobiscum reputemus quod in rebus ad artem quamvis, præſertim medicinam ſpectantibus, nulla nobis via pateat leges conſtituendi univerſas, niſi ratiocinationum ope, infinitis prope experimentis innitentium, haud ita prodigioſum videbitnr, auctores etiam expertiſſimos multum inter ſe diſcrepare. Et quoniam neque de eorum ſcriptorum ſolertia, neque fide dubitare fas ſit, hunc nodum fælicius explicare non poſſimus, quam ſi varias has opiniones tribuamus variis naturæ obſervationibus quæ vel in iisdem morbis ſpecies omnino ambiguas ſibi induere ſolet. Neque medicis quidem junioribus ſi ad exactam notitiam remediorum ad omnes fere morbos accommodatorum acceſſerit ratio quædam conformatioque doctrinæ, arte præceptisque optimis elaborata, inter tot controverſias nihil veri eminebit quod ſibi ipſis ex uſu ſit; imo ex his incommodis haud raro licebit ſua comparare commoda. De nihilo magis ut mihi videtur, à ſe invicem diſcrepant talium ſcriptorum ſententiæ, quam de venæſectionis inter paroxyſmos utilitate. Quidni autem exiſtimemus hos venæſectionem ideo improbare, quia detrimento eſſe ſenio morbove confectis; & è contra illos talem praxin laudibus idcirco efferre quia juniores & plethoricos inde ſublevari uſu com-

pertum habuissent. Ex usibus enim quibus plerumque inservit venæsectio expectemus necesse est, ut licet illis perniciosa, his tamen evadat valde fructuosa.

Itaque ut ut a prima facie sibi ipsis contraria hæcce videantur præcepta, non illico sunt contemnenda quia accuratior naturæ indagatio ea pro re nata vera esse comprobare possit. Magni igitur refert antecessorum sententias non nescire; acri vero judicio opus est in iis expendendis, ne serviliter imitemur nec nunquam praxin de quavis causâ instituere, ab eorum normis abhorrentem audeamus. Haud vero temere quidem medicinæ studiosi in animum inducant majores in iis quæ nobis tradiderunt à veritate sæpius aberrâsse; quamvis enim præcepta ad omnia tempora & occasiones nullo modo excogitari possunt, quotiescunque tamen longo usu & experientiâ certa comprobata fuit eorum auctoritas à veritatis norma parum declinasse censenda sunt. Itaque in eorom sententiis expendendis nimis diligentes esse non possumus, priusquam in aliorum vestigiis insistere, aut recedere ab iis medicis audeamus de quorum judicio, usu & fide inter omnes constat. Quæ cum ita sint, nonne de tali medicamine omnino desperandum esse videtur quod, paroxysmis intermissis, podagricis omnibus æque conveniat. Sunt autem quædam in hunc scopum admonenda quæ nonnullius pretii habentur.

Peracto paroxysmo, ad talem victus rationem se æger componat, ut neque stomachus plus æquo oneretur; nec alimentis careat ad vires reficiendas necessariis. Tenuiores, & qui cibi palato maxime sint grati, eligantur. Inter edendum, uno esculentorum genere sit contentus.

Salsamentis abstineat cibisque aromatis conditis. Vetulæ, pinguesque carnes omnino nocent. Prandiis magis quam cænis

gau-

gaudeat, imo his nonnunquam carere, ſemper temperatiſſimis uti, expediet. Potulentis vino quidem tenuioribus, at aquâ generoſioribus ſe aſſueſcat. Acrioribus vinis nihil prope eſt nocentius. Maximi vero eſt momenti ad quotidianam ægrotantis conſuetudinem victumque, rationem habere; liberaliori enim ejus uſui deditis, vinum interdicere, plane foret perniciosum. Rebus venereis nimis indulgere noxium eſt. Sollicitudine, ſtudiis, ſpeculationibus reconditis & omni animi perturbatione, ut vacet æger, permagni refert; quippe quod digeſtioni obſtant. Nihil magis proderit quam quotidianis ſeſe dare exercitationibus, & ſtrigile quam ſæpiſſime pefricari. Subuculæ induantur lanariæ. Ut æger ſe matutinus agat, mature ad lectum ſe conferat. Lacte vivendo, arthriticos magnâ ex parte impediri poſſe impetus, plerique ſcriptores judicârunt. Teſtatur Sydenhamus ſe obſervaſſe lactis uſum iis fæliciter ceſſiſſe qui in ſuâ ſententiâ ſatis aſſidue conſtiterunt; at ſi incipias, neque gnaviter perſtes, eventus mali quidem ominis ſæpe ſequentur. Quum tam diuturnitate morbi, quam ſenio ægrotis vires maxime deficiant, lac pro aſſiduo victu nemo certe medicorum jubebit. Et quidem juniores ipſos quibus ſolidæ ſtant corpore vires, ab ejus uſu illico deſiſtere oportebit, ſimulac ventriculus cruditatibus urgeri, aut hypocondriaca ſymptomata ingruere cœperunt. Lactis ſerum bibere multoties bene vertit; & quibus arridet iis aliquando recte præcipitur.

Aquas medicatas haud pauci auctores quam plurimum valere ad hunc morbum ſubigendum prædicant. Magna quidem pollicetur Muſgravius, ab aquarum chalybe imbutarum exhibitione; & ſummo ſtudio chalybis præparationes tanquam hujus morbi prophylacticas collaudat. Magna mihi eſt copia exemplis probandi Hoffmanni memoratis, *Thermas Carolinas* ſæpe

ingenti fuiſſe auxilio, poſtquam nihil fere remediorum ope proceſſiſſet. Tantum effeciſſe contra dolores arthriticos in agro Derbienſi, *Buxtonienſes* tepidas aquas ego obſervavi, & talia de harum qualitatibus ipſe experimentis comperta habeo, ut nullus ſane dubitem quin iis prudenter exhibendis tam internis quam externis, maximâ ex parte, fæliciſſimos ſperemus eventus. Accedat huc quod ubicunque calculus & arthritis ſe invicem excipiant, id quod ſæpe fit, præcipui ſint uſus. Id autem inſigniter proximâ æſtate revera comprobatum vidi, cum per longiſſimam medicamentorum ſeriem nihil votis reſpondiſſet. Aquæ Buxtonienſes ad ſudores promovendos, ad primas vias roborandas totumque ſyſtema confirmandum, conducunt. Omnes vero earum virtutes, morbos quibus medendis inſerviant & quibus ſub cautelis optimè ſunt utendæ, commemorare; non ſolum tædio eſſet, ſed omnino præter hujus opuſculi inſtitutum. At ſi quis unquam accuratè tali munere fungetur, is meâ quidem ſententiâ, non ſolum de arte medicâ, verum etiam de tota republicâ quam optimè merebitur.

Si tibi forte, lector, in manus venerit hæc noſtra tractatiuncula, quas mendas aut ab inſcitia aut incuria in illam irrepſiſſe obſerves, te non ſeverius exprobaturum, at potius veniam libenter conceſſurum eſſe ſpero; præſertim cum hanc non niſi neceſſitate quadam ſolenni coactus, aggreſſus eſſem; aggredientem vero vix differenda me impedivere negotia. Quod ſi meo unice genio aut famæ laudiſque cupiditati obſecutus in lucem aſpectumque publicam prodiiſſem, bilem certe tuam, aut etiam riſum, jure moviſſet ambitioſa ingenii pauperis oſtentatio.

FINIS.